Sátoralja-Ujhely, 1880. október 31. 44. sz. Tizenegyedik évfolyam.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilttérben minden garmond sor dijja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DIJ:
Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, diszbetük s körzettel ellátott hirdetményekért térmérték szerint, minden □ centimeter után 3 kr. számittatik.

Állandó hirdetéseknél kedvezmény nyujtatik.

Hirdetések a „Zemplén“ nyomdájába küldendők.

A germanizaczio hazánkban.

Felette sajnos, hogy alkotmányos állami életünk 14-ik évében még mindig kisért e rém. Sokan, kik figyelemre nem méltatják közviszonyainkat, — vagy azokat csak felületesen vizsgálják — agyrémnek fogjak állitani azon aggodalmat, mely ugy a napi sajtóban néha-néha, mint a közvélemény szavában gyakran nyilatkozik.

S ezen aggodalom nem más mint az: hogy a germanizaczio a magyar müvelődést, — eme fontos politikai tényezőt — haladásában feltartóztatni, — s annak az idegen nemzetiségekre kiható asszimiláló müködését — megbénitani törekszik.

Első pillanatra lehetetlenségnek is látszik a felületesen gondolkozó előtt, hogy a germanizaczio nyelvünket, — mely egy tekintélyes europai állam hivatalos nyelve, — vesszéllyel fenyegethesse akkor, midőn kezünkben vannak mindazon eszközök, melyekkel irodalmunkat, — müvelődésünket, szóval az egész nemzeti kulturéletet minden veszélytől megóvhatjuk, s midőn nyelvünk — müveltség tekintetében — a modern europai nyelvek szinvonalára emeltetett.

Pedig ha csak egy mélyebb pillantást vetünk társadalmi életünkbe az aggodalmat igazoltnak fogjuk találni.

Igaz ugyan; hogy a germanizaczio müködése napjainkban nem oly feltünő mint akkor volt, midőn az állami hatalom eszközökkel gyámolittatott, de talán veszélyesebb; mert amig hatalomeszközökkel terjesztetett, addig a nemzeti érzület, s az anyanyelvhez való dicséretes ragaszkodás védpaizsán megtört annak minden erőlködése, mig napjainkban a germanizaczio szolgálatában maga a magyar társadalom áll.

Ez ellentmodásnak látszik, de hogy — bár sajnos — nem az, ki fog tünni ha kissé körültekintünk.

Egész bizonyossággal állithatjuk: hogy egyes német szépirodalmi lapoknak, minő pl. a „Fliegende Blätter“ s több más is, számosabb előfizetője van hazánkban, mint bármely hasonirányu, s a német lapokkal bizvást egy szinvonalra helyezhető magyar folyóiratnak.

Ha ezen inportált szépirodalmi lapok csupán csak a hazánkbeli német-ajku polgárok szellemi szükségleteit elégitenék is ki, már akkor is elszomoritó körülmény gyanánt kellene tekintenünk azt; hogy Magyarországon a német elem, kultura tekintetében, megelőzte a számra sokkal nagyobb, s államalkotó magyar fajt.

De fájdalom, a tapasztalás azt bizonyitja, hogy az idegen szépirodalmi lapok nagy részét a tiszta magyar müvelt osztály szalonjaiban olvassák, ahol a finomabb müveltség elengedhetlen kellékének tekintik, a hazai irodalom mellőzésével, idegen, leginkább német irodalmi müveket olvasni. Ezáltal, mig egyrészt a hazai szépirodalmi vállalatok, tengődésre kárhoztatva, lassankint vernyéképtelenekké vállnak, addig másrészt a külföldi lapok, megannyi csatornaként, idegen felfogást, germán világnézletet, szóval a germanizaczio mérgét öntik a magyar társadalom egy nagy részébe.

A magyar társadalom egy nagy részének figyelmét a hazai irodalom, a hazai társas és közélet teréről a külföldi életmozgalom, s napi események, felé forditja, miáltal a közszellem lassankint a mindinkább terjedő kozmopolitizmus örvényébe sodortatik.

De az előbbeninél sulyosabb vád is nehezedik a magyar társadalom jelentékeny részére, mint a mely, bár akaratlanul, a germanizáczio eszközlője.

Vizsgáljuk csak egy kissé, mit olvas a magyar közönség. Valjon szépirodalmunk ösmeretes e annyira a magyar olvasó közönség előtt, amennyire óhajtanók?

Valjon remekiróink, s egyáltalában az irodalommal foglalkozó jeleseink vannak e kellőkép méltatva müveiknek olvasása által?

Bizony nem ösmeretes, bizony nincsenek!

Iróink nagy részének müveit csak az akademikusok, s irodalomtörténészek, szóval az irodalommal bővebben foglalkozó kevesek méltatják, Kölcsey, Vörösmarty, a Kisfaludiak és nagyon sok jeleseink müveit kevés úri háznál lelhetjük fel, s ott is inkább asztaldisz, és házi butor gyanánt láthatjuk.

De elienben felfogjuk taláni nagyon sok helyütt az idegen irók gondolatszegény érzék izgató müveit.

Mig a magyar irodalom kincsgarmadája holttőkeként lomtárban hever, addig a külföldi irodalom selejtje a germanizmus csatornáján elárasztja könyvpiaczainkat, s kölcsön, ugy mint, egyébb könyvtárainkat, és valóságos irodalmi szemétdombbá növekedik, bocsánat e kifejezésért, mely megrontja a müizlést, megfertőzteti a morált, és elöli a nemzeti szellemet, veszélyezteti ekképen legfontosabb kulturalis, ethikai, és politikai érdekeinket.

Még szinpadjainkra is feltolakodott az idegen musa, a hazai rovására. Csak kisérjük figyelemmel a repertoiret, s mit fogunk tapasztalni, azt; hogy szinpadjaink nem a nemzeti szellem palladiumai többé hanem a német, franczia operettek, posszék, s frivol bohózatok tabernái.

Azon ellenvetést tehetné valaki, hogy hiszen a forditott müvek, a szinpadjainkon előadott különféle darabok anyanyelvünkön vannak, anyanyelvünkön adatnak elő, miként germanizalhatnának azok hát bennünket.

Ezen ellenvetés nem egyébb szofizmánál.

Igaz, hogy nem németül olvassák ama müveket, s nem németül adják elő amaz operetteket, s más, szinre alkalmazott darabokat, de azért a germanizmus anyanyelvünk álarcza alatt méginkább terjed, mert igy lassankint az idegen kulturának utját egyengeti, s észrevetlenül lopózkodik be a romlott izlés, s a veszélyes idegen szellem.

És igy gyengül, lassan bár, de veszélyesen, a magyar közérzület, s a magyar müvelődés nemzeties irányából eltereltetik.

Pedig reánk nézve az, hogy a müvelődés határozottan magyar legyen, hogy nyelvünk, s irodalmunk mennél jobban fejlődjék, nem pusztán kulturkérdés, hanem valódi életkérdés.

S e pontnál a kulturérdek már politikai szinezetet ölt.

Ugyanis a magyar faj hegemoniájának a többi nemzetiségek felett egyik első rendü tényezője a magyar elem müveltsége.

E müveltségnek olyannak kell, lennie ha azzal fajunk felsőbbségét továbbra is fel akarjuk tartani, hogy képes legyen a nemzetiségekre atrakciót gyakorolni. Mert világtörténelmi igazság, hogy a müveltebb, gazdag irodalommal biró nép lassankint magába olvasztja a müveletlen, vagy kevésbbé müvelt népelemeket. Elég felhoznunk a romanizmust az ókorban, s a germanizmust a közép, s részben az ujkorban, ez utóbbinak processzusa csaknem szemünk láttára folyik Pozenben.

És ha mimagunk posványositjuk el kulturánkat azáltal; hogy arra minden oldalról befolyást engedünk gyakorolni az idegen szellemnek, ha a hazai irodalmat pártfogás hiányában sinylődésre kárhoztatjuk, ha nem ügyelve a magyar közszellem megovására, nyelvünk tisztaságára, a magyar müvelődést a nemzet szellemi életét alá rendeljük a german befolyásnak, akkor utját álljuk a magyarosodásnak. Mert elvonatván kulturánktól minden erőforrás, az végkép elfog gyöngülni, gyönge kultura pedig képtelen az asszimilálásra.

E bajnak orvoslását nem várhatjuk semmiféle kormányi beavotkozástól, itt legtöbbet tehet maga társadalom, vagyis legtöbbet tehetünk mimagunk.

Hogy a magyar közvélemény tudatával bir már e bajnak, az kitünt nemrég a budapesti német szinház bezáratása alkalmával, midőn a fővárosi képviselőtestület intézkedése, az egész nemzet helyeslésével talalkozott.

A gyapjuutczai német szinház kérdése felülemelkedett a főváros helyi érdekén, s azt a hangosan nyilvánuló közvélemény valósággal közérdeküvé tette.

S ez jól van igy.

A nemzet mely, politikai önállóságra törekszik, igyekezzék teljesen független kulturát teremteni, s azt fentartani, mert a szellemi függés veszélyesebb gátja a haladásnak, mint a függőségi viszony bármely formája.

Kossuth János.

Még nehány szó a phylloxeráról.*)

Zemplénmegye orvosi és természetrajzi leirásához anyagot s adatokat gyüjtendő, készséggel fogadtam el e nyár elején Miklós Gyula országos borászati kormánybiztos ur felhivását, hogy a természeti kincsekben oly gazdag s most oly közelről veszélyeztetett alsó hegyaljánkat, illetőleg egy részét átvizsgáljam, nincs-e phylloxerával fertőzve?

Sajnos, hogy kutatásom nem volt sikertelen! No de igy legalább ideje korán fognak majd a veszélylyel szembe nézni s ha még elhurczolva nincs, ugy azon elzárt helyen, a hol találtam, az ismételten eszközölt szénkéneggel való irtás által bizonyosan csirájában el lett fojtva.

Mindamellett, mint alábbi jelentésem 4-ik

*) Chyzer Kornél ur lapunk mult számában megjelent zárjelentését a phylloxera kutatásról megyénk bormivelő közönsége számára külön is lenyomatván, a külön lenyomatot még érdekes megjegyzésekkel is bővitette, melyeket szerző engedelmével, ezen nagy fontosságu ügy érdekében itt is közölni jónak látunk. A szerkesztő.

és következő pontjaiban mondom, még a legéberebb figyelem s elővigyázat is kevés szemben a lappangva jövő, kezdetben alig észrevehetőleg terjedő, szabad szemmel alig láthető s mégis sokasága által a világ leghatalmasabb nemzetei egyikén, a franczián, már is győzedelmeskedett s most már a kormány jelentése szerint, hazánk 34 pontján ellenünk küzdő s életgyökerünkön rágódó eme szőlőgyökértetüvel.

S ez inditott engemet arra, hogy én is szaporitsam azok számát, kik az e téren indolensnek látszó nemzetet apathiájából felrázni szóval és irásban igyekeznek, s e zárjelentésemben, melyet megbizómnak az országos borászati kormánybiztos urnak benyujtottam, foglalt e téren való tapasztalataimat, melyeket a „Zemplén“ szerkesztősége kiadni jónak látott, külön is lenyomatva, azokkal is figyelmeztessem a bortermelőket az azokban leirt fegyverkezés szükségére a közelgő ellenség ellen, mely ha eltalál szaporodni, majd csak szőlőinkkel együtt fog kiveszni.

Mielőtt azonban ez intő szózatot utnak ereszteném, elmondom még a zárjelentésben elő nem hozott ama tényt, hogy ott, hol ez ügy iránt érdeklődtek, mindenütt az volt az első kérdés, „de hát mit tegyünk ellene?“ Mire a többek közt stereotype azt válaszolám: mindenekelőtt keressük folytonosan s ha megtaláltuk, igyekezzünk kiirtani csirájában. Mert ez lehet csak az isolált pontokon talált phylloxera egyedüli gyógyszere s egyszersmind óvszer további terjedése ellen, ha t. i. idejekorán fedezhetjük fel, midőn a szénkéneggel való irtás részint a költségek el viselhetősége, részint az ellepett terület csekélysége mellett még lehetséges. Mig ha észrevétlenül fogjuk engedni elterjedni, akkor majd tehetetlenül fogjuk nézhetni pusztulásunkat. Mert ki a Hegyalja hagyományos és nehéz bortermelési viszonyait ismeri, ki ismeri az iszonyt, melylyel itt minden ajánlott uj mivelési módot fogadnak, ki ismeri a bormivelők legnagyobb részénél a tudomány vivmányainak majdnem teljes ignorálását, ki számba veszi a drága napszámot, a trágyázás rendkivül nehéz s a borok árával szemben lehetetlen voltát, ki látta, hogy mily keveset gondol az itt nem lakó szőlőbirtokosok vagy azok kezelőinek legnagyobb része a szőlővel, (pedig aligha nem ezeké itt a szőlőterület nagyobb része.) ki végre nem feledkezik meg amaz ősi közmondásról, hogy csak a maga kárán okul a magyar, az aligha fogja elhinni, hogy nekünk sikerülend majd amerikai szőlőgyökerekre oltott furmintokkal várni be a phylloxera megérkezését.

Miért is nagyon egyoldalunak tartom azok irányát, kik a német theoria alapján az amerikai fajokra való oltás egyedül üdvözitő tanát vallják s az irtás sikertelen és haszontalan voltát hirdetik általában, a nélkül, hogy különbséget tennének a phylloxerával ellepett nagyobb területek és egyes fertőzött kis góczok közt. Mert ha van is igazságuk nagyobb terjedelemben phylloxerával lepett területekre nézve, de hogy ott, hol behurczolása után rövid időre fedeztetett fel, hol isolált helyen például egyes kertben találtatott, s hol kiirtása ennélfogva talán még lehetséges, ki ne irtassék, vagy irtása legalább meg ne kisértessék, hanem a szőlő jó mivelése által még jobban tápláltassék, azt már aligha fogja valaki ajánlhatni. Pedig ezen megkülönböztetésről mélyen hallgatnak az irtás ellenei, mindamellett, hogy e körülmény rendkivül fontos a phylloxera ellen inditott országos harczban. Mert ha a közönség a sajtó tekintélyes részétől mindig csak az irtáselleni általános agitatiót hallja, — semmibe nem veendi nemcsak az irtást ott, hol az szükségesnek bizonyulván el fog rendeltetni, de egy cathegoriába helyezendi ezzel együtt a többi phylloxera ellen czélba vett intézkedéseket, mint magból való nevelést, oltást stb., sőt még magát a phylloxera kutatását is. A mint, hogy akadnak már most is, kik az egész phylloxera ügyet csak hivatalok teremthetése okáért feltaláltnak hiszik.

A korán felfedezett phylloxeragóczok alapos, szakismerettel végrehajtott irtása, vagy legalább irtásának megkisérlése mellett (mely nem is kerülhet sokba) nézetem szerint még azon sajátságos figyelembe veendő körülmény is szól, hogy mint a pancsovaiés szendrői esetek világosan bizonyitják, talaji, mivelési s talán éghajlati viszonyaink mellett, nálunk a phylloxera lassabban terjed, mint Francziaországban s igy kis foltjainak irtásától is több sikert remélhetni.

Hogy az irtás megkisérlése ily helyeken nem zárja ki a culturális módon való ellene védekedést, az magától értetődik. Sőt ez is egyik módja a vele való megélhetésnek. Igy például vannak tudtommal Francziaországban esetek, hol már évek óta szénkéneg segedelmével phylloxerától részben tisztitott tőkéken termelnek szőlőt, mely drága mivelet ott ugyan kifizeti magát, de nálunk legalább a Hegyalján sok helyütt felérne a szőlő értékével.

Azonban bár mely utat választjuk is a phylloxera elleni védekezésre, csak ne várjunk mindent a kormánytól, de tegyünk magunk is, mert mint Smiles önsegélyében helyesen mondja „aránylag kevés befolyása van annak, hogy az ember kivülről miként kormányoztatik, mig másfelől minden attól függ, hogy az ember miként kormányozza magát belülről“ s szervezkedjünk és küzdjünk a phylloxera ellen, mint azt Herman Ottó ily czimü czikkében a természettudományi közlönyben jelesen inditványozza.

De a kis góczok irtására nézve: én részemről a kigyult ház tüzét oltandónak tartom még ha a község minden háza cseréppel van is már fedve.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1880. Simon Juda napján.

Chyzer Kornél.

A lengyel ifjak Kassán.

A lengyel ifjak a kassai jogakadémia meghivása folytán vasárnap, e hó 24-én érkeztek városunkba? Vasárnap délután 1/24 órakor érkezett a kassai jogakadémikoz sürgöny, melyben megérkeztöket az esteli vonattal jelezték. E sürgöny nagy zavart okozott a rendező bizottságnál, a mennyiben az esteli vonat 5 óra 40 perczkor érkezik ide. Volt is sürgés forgás. Falragaszokat nyomattak hogy a közönséget a vendégek megérkezéséről értesitsék; futottak ide oda, czigány zenét vitték a vasuthoz, szóval mindent megtettek hogy a fogadtatás minél imposánsabb legyen. Már 5 óra körül a vasutnál oly nagy néptömeg gyült össze, hogy jóformán mozdulni sem lehetett. Az előcsarnokban, perronon, várótermekben, mindenütt volt közönség, türelmetlenül várva a vonat megérkeztét.

E türelmetlenségnek a szokásos csengetés vetett véget, mire a fáklyák meggyujtattak, a czigányok hangszereiket készen tartották.

Végre berobog a vonat, a czigányok rákezdik a Rákóczy indulót, kendőket lobogtatnak és mindenki ajkáról e kérdés hallatszik: „Itt vannak, megérkeztek“?

Az utasok kiszállnak a coupekből, de a várva várt vendégek, nem, miután azok akkor — a mint később értesültem — már Ujhelyben voltak, hová Dokus Gyula hitta meg. A közönség haza ment, a rendező bizottság nem tudta mire velni elmaradásukat, mig végre 1/210 éjjelkor sürgönyt kaptak Ujhelyből, hogy 1/211kor Kassán lesznek.

Már most első teendője volt a rendező bizottságnak a közönséget értesiteni. Körlevelet küldtek a vendéglőkbe, a szinházi foyerba is kifüggesztettek egy értesitést. De mind ezen intézkedések daczára, csak gyér közönség várta a lengyel ifjuságot kik a 1/211 órai vonattal jöttek meg.

Madarász Béla, az elfogadó bizottság elnöke, üdvözölte vendégeinket, hangsúlyozván többek között azt, hogy ide jövetelük csak szorosabb kapcsa lesz a magyar-lengyel baráti szeretetnek. Madarász után Korn Vilmos gyógyszerészsegéd üdvözölte őket lengyel nyelven, mire Lieszievicz Sándor, a lengyel bizottság elnöke, válaszolt röviden de meleg szavakkal. A bemutatás után folytonos „éljén“ és „nech zije polska“ kiálltások között kocsikra ültek és a Schalkház szállodába hajtattak.

Hetfőn délelőtt megtekintették a gazdasági tanintézetet, a muzeumot, hol Klimkovics Béla tanár ur, mint muzeumi igazgató magyarázgatott nekik. Miután itt mindent behatóan megnéztek, neveiket a vendég könyvbe beirták, Klimkovics Béla ur, a muzeum épületben lévő néhai Bocskay kápolnába vezette a vendégeket. Klimkovics ur ez alkalommal 2 ajándékot adott át a krakkoi és lembergi muzeum részére. Innen a szállodába hajtattak. Ebédre Madarász Bélához voltak meghiva, honnan 1/25 órakor Miskovszky Viktor ur vezetése alatt a székesegyházba mentek, melyet Miskovszky ismertetett. A templomból a gépészeti szak tanodába mentek.

Este a vendégek tiszteletére, a szinházban diszelőadás volt. A diszelőadást a lengyel hymnus eléneklése nyitotta meg, melyet mindenki — kivéve két páholybeliek, B. t. S-né leányával és B. r. S-né nővérével — állva hallgatott végig. Ezt némaképlet követte, mely a piskii hidnál vivott csatát ábrázolta. Ott láttuk Bemet, kardjával ellenségét ölvén és társaságában halhatatlan költönket, Petőfit.

Szinház után diszvacsora volt, melyen több mint 200 án vettek részt. A toastok sorát Madarász Béla nyitotta meg ő felségeik a királyi párra emelvén poharát.

Toastirott Dr. Kleckner Alajos lengyel nyelven. Kosa Barna, az eperjesi jogakadémia megbizottja Stuller, Mesko stb.

Lieszievicz a a szabadságra mondott toastját tapsokkal és viharos „éljen“ kiáltásokkal fogadták.

Kedden este Schalkháznál a vendégek tiszteletére tánczmulatság rendeztetett mely igen fényesen sikerült.

Lengyel vendégeink ma utaznak el Kassáról és ámbár a fogadtatás a vasutnál nem is volt oly impozáns, kárpotolta azt azon lelkesedés, mely őket ittlétök alatt lépten nyomon követte. **H.**

A kassai kereskedelmi- és iparkamara közérdekü közleményei.

A kereskedelmi kir. miniszteriumtól vett értesités szerint, a vasuti szállitásra szánt fris állati bőrök, zsirok, állati csontok és más felette büzös és undort gerjesztő tárgyak elszállitás végett a vasuti vállalatok által csupán feltételesen és pedig csak az esetben fogadtatnak el, ha az emlitett tárgyak, darabonkénti feladásnál alkalmas módon csomagoltatnak, vagy ha csomagolva nincsenek is, de egész kocsi rakmányt képeznek.

A cs. kir. osztrák kereskedelmi miniszter a fennállott csász. kir. kereskedelmi, ipar- és közmunka miniszterium részéről Banjaluka, Farra és Osinmits krajnai községeknek sóval való házalhatásra 1857-ben adott kivételes engedélyt hatályon kivül helyezte.

A londoni „Crystal Palace“ társaság igazgatósága elhatározta, hogy a „Crystal Palace“ ban 1881. évi junius hótól octóberig tartandó és nyersgyapjut, valamint mindennemü gyapjukészitményeket felölelő nemzetközi kiállitást rendezend.

Különfélék.

A szüretnek lassanként végéhez közeledünk. Az eredmény, tekintve a must czukortartalmát, Tokaj-Hegyalját teljesen megillető lesz, nem ugy mennyiségileg, mert oly tábla szőlőkben, hol máskor 100 hordó bort szürtek, most örülhet a gazda ha egyharmad részét megtöltheti. A borcsinálás (aszubort értünk alatta) szintén megindult s különösen alsó Hegyalján vesz nagyobb dimensiót. Boreladásokról idáig még nem hallani, de kétségkivüli, hogy az idei bor magas áron lesz eladható.

A honvédtiszti estélyek, mint értesülünk, a téli idény alatt a megyeház termeiben fognak megtartatni s ugy rendeztetnek, hogy a női közönségnek is kellemes szórakozást nyujtsanak. A legközelebbi estély novemberhó 6-án lesz, melyre a meghivók közelébb küldetnek szét. Tekintve azt, hogy formalis tánczvigalmak rendezése nálunk sok nehézséggel jár, e társas összejövetelek czélbavett kiszélesitése az intézők részéről igen szerencsés gondolat volt. Bármily számos tagból álljon is egy család, a családfő mindössze is csak 1 frtot fog fizetni, melyből a zene és világitás költségei fedeztetnek, mig a fenmaradó összeg a helybeli szegények javára fog forditattni. Tehát takarékosság előnyök mellett még jótékonysági szinezettel is birandnak e mulatságok, nem is emlitve azt, hogy általuk társas életünk beteges organizmusa is kissé felfrisül s üdvös müködését, — mely a mult télen oly szép és magasztos irányt jelölt ki magának — ujra megkezdheti.

A vasuti menetrend változásával a levél- és kocsipostai küldemények fel- és leadása is megváltozott, de korántsem a közönség előnyére. Különösen nagy a panasz a levélkihordási rendszer ellen, mely ugy a magánosok, mint a kereskedelem embereinek érdekeit figyelmen kivül hagyva, azoknak sok esetben valóságos kárára van. Ugyanis a délutáni vonatokkal érkezett postai küldeményeket, ahelyett, hogy másnap reggel 8 óráig kihordanák, bevárják a reggeli vonatokat is s az ezekkel jött leveleket a mult napi küldeményekkel együtt kézbesitik. E kényelmes kihordási rendszernek azon csókolni való következménye van, hogy — 10000 lakost számitó városunknak csak két kihordója levén — sokan déli 11—12 órakor kapják leveleiket. Az ily eljárásnak boszantó és káros következményeit lehetetlen, hogy be ne lássa a t. postaigazgatóság minélfogva hisszük is, hogy azon czélszerübb intézkedések által mielőbb segiteni fog.

Fekete tábla. Sajnosan tapasztaljuk, hogy koronkénti jóakaratu felszólalásaink daczára, városunkban a rend sehogysem akar meghonosulni. A tömérdek, lépten nyomon észlelhető visszaélés és rendetlenség okát csak is a rendőrség mai hiányos szervezetében kell keresnünk, mely könyv nélkül jár el hivatásában s csak kapkod ott, hol gyorsan és öntudatosan kellene cselekednie. E hiányon felszólalásaink, természetesen nem segitenek, mindamellett még sem hallgathatunk agyon oly dolgokat, melyek közbotránkozást keltenek s mint ilyenek, habár félintézkedések által is kell, hogy lehetőleg orvosoltassanak. A pataki utczán épülő Bajkor és Hlavathy-féle ház előtt a járda már hónapok óta el van zárva mindenféle állás és köhalmaz által, ugy hogy a vasuthoz

és következő pontjaiban mondom, még a legéberebb figyelem s elővigyázat is kevés szemben a lappangva jövő, kezdetben alig észrevehetőleg terjedő, szabad szemmel alig látható s mégis sokasága által a világ leghatalmasabb nemzetei egyikén, a franczián, már is győzedelmeskedett s most már a kormány jelentése szerint, hazánk 34 pontján ellenünk küzdő s életgyökerünkön rágódó eme szőlőgyökértetüvel.

S ez inditott engemet arra, hogy én is szaporitsam azok számát, kik az e téren indolensnek látszó nemzetet apathiájából felrázni szóval és irásban igyekeznek, s e zárjelentésemben, melyet megbizómnak az országos borászati kormánybiztos urnak benyujtottam, foglalt e téren való tapasztalataimat, melyeket a „Zemplén" szerkesztősége kiadni jónak látott, külön is lenyomatva, azokkal is figyelmeztessem a bortermelőket az azokban leirt fegyverkezés szükségére a közelgő ellenség ellen, mely ha eltalál szaporodni, majd csak szőlőinkkel együtt fog kiveszni.

Mielőtt azonban ez intő szózatot utnak ereszteném, elmondom még a zárjelentésben elő nem hozott ama tényt, hogy ott, hol ez ügy iránt érdeklődtek, mindenütt az volt az első kérdés, „de hát mit tegyünk ellene?" Mire a többek közt stereotype azt válaszolám: mindenekelőtt keressük folytonosan s ha megtaláltuk, igyekezzünk kiirtani csirájában. Mert ez lehet csak az isolált pontokon talált phylloxera egyedüli gyógyszere s egyszersmind óvszer további terjedése ellen, ha t. i. idejekorán fedezhetjük fel, midőn a szénkéneggel való irtás részint a költségek el viselhetősége, részint az ellepett terület csekélysége mellett még lehetséges. Mig ha észrevétlenül fogjuk engedni elterjedni, akkor majd tehetetlenül fogjuk nézhetni pusztulásunkat. Mert ki a Hegyalja hagyományos és nehéz bortermelési viszonyait ismeri, ki ismeri az iszonyt, melylyel itt minden ajánlott uj mivelési módot fogadnak, ki ismeri a bormivelők legnagyobb részénél a tudomány vivmányainak majdnem teljes ignorálását, ki számba veszi a drága napszámot, a trágyázás rendkivül nehéz s a borok árával szemben lehetetlen voltát, ki látta, hogy mily keveset gondol az itt nem lakó szőlőbirtokosok vagy azok kezelőinek legnagyobb része a szőlővel, (pedig aligha nem ezeké itt a szőlőterület nagyobb része.) ki végre nem feledkezik meg amaz ősi közmondásról, hogy csak a maga kárán okul a magyar, az aligha fogja elhinni, hogy nekünk sikerülend majd amerikai szőlőgyökerekre oltott furmintokkal várni be a phylloxera megérkezését.

Miért is nagyon egyoldalunak tartom azok irányát, kik a német theoria alapján az amerikai fajokra való oltás egyedül üdvözitő tanát vallják s az irtás sikertelen és haszontalan voltát hirdetik általában, a nélkül, hogy különbséget tennének a phylloxerával ellepett nagyobb területek és egyes fertőzött kis góczok közt. Mert ha van is igazságuk nagyobb terjedelemben phylloxerával lepett területekre nézve, de hogy ott, hol behurczolása után rövid időre fedeztetett fel, hol isolált helyen például egyes kertben találtatott, s hol kiirtása ennélfogva talán még lehetséges, ki ne irtassék, vagy irtása legalább meg ne kisértessék, hanem a szőlő jó mivelése által még jobban tápláltassék, azt már aligha fogja valaki ajánlhatni. Pedig ezen megkülönböztetésről mélyen hallgatnak az irtás ellenei, mindamellett, hogy e körülmény rendkivül fontos a phylloxera ellen inditott országos harczban. Mert ha a közönség a sajtó tekintélyes részétől mindig csak az irtáselleni általános agitatiót hallja, — semmibe nem veendi nemcsak az irtást ott, hol az szükségesnek bizonyulván el fog rendeltetni, de egy cathegoriába helyezendi ezzel együtt a többi phylloxera ellen czélba vett intézkedéseket, mint magból való nevelést, oltást stb., sőt még magát a phylloxera kutatását is. A mint, hogy akadnak már most is, kik az egész phylloxera ügyet csak hivatalok teremthetése okáért feltaláltnak hiszik.

A korán felfedezett phylloxeragóczok alapos, szakismerettel végrehajtott irtása, vagy legalább irtásának megkisérlése mellett (mely nem is kerülhet sokba) nézetem szerint még azon sajátságos figyelembe veendő körülmény is szól, hogy mint a pancsovaiés szendrői esetek világosan bizonyitják, talaji, mivelési s talán éghajlati viszonyaink mellett, nálunk a phylloxera lassabban terjed, mint Francziaországban s igy kis foltjainak irtásától is több sikert remélhetni.

Hogy az irtás megkisérlése ily helyeken nem zárja ki a culturális módon való ellene védekedést, az magától értetődik. Sőt ez is egyik módja a vele való megélhetésnek. Igy például vannak tudtommal Francziaországban esetek, hol már évek óta szénkéneg segedelmével phylloxerától részben tisztitott tőkéken termelnek szőlőt, mely drága mivelet ott ugyan kifizeti magát, de nálunk legalább a Hegyalján sok helyütt felérne a szőlő értékével.

Azonban bár mely utat választjuk is a phylloxera elleni védekezésre, csak ne várjunk mindent a kormánytól, de tegyünk magunk is, mert mint Smiles önsegélyében helyesen mondja „aránylag kevés befolyása van annak, hogy az ember kivülről miként kormányoztatik, mig másfelől minden attól függ, hogy az ember miként kormányozza magát belülről" s szervezkedjünk és küzdjünk a phylloxera ellen, mint azt Herman Ottó ily czimü czikkében a természettudományi közlönyben jelesen inditványozza.

De a kis góczok irtására nézve: én részemről a kigyult ház tüzét oltandónak tartom még ha a község minden háza cseréppel van is már fedve.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1880. Simon Juda napján.

Chyzer Kornél.

A lengyel ifjak Kassán.

A lengyel ifjak a kassai jogakadémia meghivása folytán vasárnap, e hó 24-én érkeztek városunkba? Vasárnap délután ½4 órakor érkezett a kassai jogakadémikoz sürgöny, melyben megérkeztöket az esteli vonattal jelezték. E sürgöny nagy zavart okozott a rendező bizottságnál, a mennyiben az esteli vonat 5 óra 40 perczkor érkezik ide. Volt is sürgés forgás. Falragaszokat nyomattak hogy a közönséget a vendégek megérkezéséről értesitsék; futottak ide oda, czigány zenét vitték a vasuthoz, szóval mindent megtettek hogy a fogadtatás minél imposánsabb legyen. Már 5 óra körül a vasutnál oly nagy néptömeg gyült össze, hogy jóformán mozdulni sem lehetett. Az előcsarnokban, perronon, várótermekben, mindenütt volt közönség, türelmetlenül várva a vonat megérkeztét.

E türelmetlenségnek a szokásos csengetés vetett véget, mire a fáklyák meggyujtattak, a czigányok hangszereiket készen tartották.

Végre berobog a vonat, a czigányok rákezdik a Rákóczy indulót, kendőket lobogtatnak és mindenki ajkáról e kérdés hallatszik: „Itt vannak, megérkeztek"?

Az utasok kiszállnak a coupekből, de a várva várt vendégek, nem, miután azok akkor — a mint később értesültem — már Ujhelyben voltak, hová Dokus Gyula hitta meg. A közönség haza ment, a rendező bizottság nem tudta mire velni elmaradásukat, mig végre ½10 éjjelkor sürgönyt kaptak Ujhelyből, hogy ½11kor Kassán lesznek.

Már most első teendője volt a rendező bizottságnak a közönséget értesiteni. Körlevelet küldtek a vendéglőkbe, a szinházi foyerba is kifüggesztettek egy értesitést. De mind ezen intézkedések daczára, csak gyér közönség várta a lengyel ifjuságot kik a ½11 órai vonattal jöttek meg.

Madarász Béla, az elfogadó bizottság elnöke, üdvözölte vendégeinket, hangsúlyozván többek között azt, hogy ide jövetelük csak szorosabb kapcsa lesz a magyar-lengyel baráti szeretetnek. Madarász után Korn Vilmos gyógyszerészsegéd üdvözölte őket lengyel nyelven, mire Lieszievicz Sándor, a lengyel bizottság elnöke, válaszolt röviden de meleg szavakkal. A bemutatás után folytonos „éljén" és „nech zije polska" kiálltások között kocsikra ültek és a Schalkház szállodába hajtattak.

Hetfőn délelőtt megtekintették a gazdasági tanintézetet, a muzeumot, hol Klimkovics Béla tanár ur, mint muzeumi igazgató magyarázgatott nekik. Miután itt mindent behatóan megnéztek, neveiket a vendég könyvbe beirták, Klimkovics Béla ur, a muzeum épületben lévő néhai Bocskay kápolnába vezette a vendégeket. Klimkovics ur ez alkalommal 2 ajándékot adott át a krakkoi és lembergi muzeum részére. Innen a szállodába hajtattak. Ebédre Madarász Bélához voltak meghiva, honnan ½5 órakor Miskovszky Viktor ur vezetése alatt a székesegyházba mentek, melyet Miskovszky ismertetett. A templomból a gépészeti szak tanodába mentek.

Este a vendégek tiszteletére, a szinházban diszelőadás volt. A diszelőadást a lengyel hymnus eléneklése nyitotta meg, melyet mindenki — kivéve két páholybeliek, B. t. S-né leányával és B. r. S-né nővérével — állva hallgatott végig. Ezt némaképlet követte, mely a piskii hidnál vivott csatát ábrázolta. Ott láttuk Bemet, kardjával ellenségét ölvén és társaságában halhatatlan költönket, Petőfit.

Szinház után diszvacsora volt, melyen több mint 200 án vettek részt. A toastok sorát Madarász Béla nyitotta meg ő felségeik a királyi párra emelvén poharát.

Toastirott Dr. Kleckner Alajos lengyel nyelven. Kosa Barna, az eperjesi jogakadémia megbizottja Stuller, Mesko stb.

Lieszievicz a a szabadságra mondott toastját tapsokkal és viharos „éljen" kiáltásokkal fogadták.

Kedden este Schalkháznál a vendégek tiszteletére tánczmulatság rendeztetett mely igen fényesen sikerült.

Lengyel vendégeink ma utaznak el Kassáról és ámbár a fogadtatás a vasutnál nem is volt oly impozáns. kárpotolta azt azon lelkesedés, mely őket ittlétök alatt lépten nyomon követte.

II.

A kassai kereskedelmi- és iparkamara közérdekü közleményei.

A kereskedelmi kir. miniszteriumtól vett értesités szerint, a vasuti szállitásra szánt fris állati bőrök, zsirok, állati csontok és más felette büzös és undort gerjesztő tárgyak elszállitás végett a vasuti vállalatok által csupán feltételesen és pedig csak az esetben fogadtatnak el, ha az emlitett tárgyak, darabonkénti feladásnál alkalmas módon csomagoltatnak, vagy ha csomagolva nincsenek is, de egész kocsi rakmányt képeznek.

A cs. kir. osztrák kereskedelmi miniszter a fennállott csász. kir. kereskedelmi, ipar- és közmunka miniszterium részéről Banjaluka, Farra és Osinmits krajnai községeknek sóval való házalhatásra 1857-ben adott kivételes engedélyt hatályon kivül helyezte.

A londoni „Crystal Palace" társaság igazgatósága elhatározta, hogy a „Crystal Palace"ban 1881. évi junius hótól octóberig tartandó és nyersgyapjut, valamint mindennemü gyapjukészitményeket felölelő nemzetközi kiállitást rendezend.

Különfélék.

A szüretnek lassanként végéhez közeledünk. Az eredmény, tekintve a must czukortartalmát, Tokaj-Hegyalját teljesen megillető lesz, nem ugy mennyiségileg, mert oly tábla szőlőkben, hol máskor 100 hordó bort szürtek, most örülhet a gazda ha egyharmad részét megtöltheti. A borcsinálás (aszubort értünk alatta) szintén megindult s különösen alsó Hegyalján vesz nagyobb dimensiót. Boreladásokról idáig még nem hallani, de kétségkivüli, hogy az idei bor magas áron lesz eladható.

A honvédtiszti estélyek, mint értesülünk, a téli idény alatt a megyeház termeiben fognak megtartatni s ugy rendeztetnek, hogy a női közönségnek is kellemes szórakozást nyujtsanak. A legközelebbi estély novemberhó 6-án lesz, melyre a meghivók közelébb küldetnek szét. Tekintve azt, hogy formalis tánczvigalmak rendezése nálunk sok nehézséggel jár, e társas összejövetelek czélbavett kiszélesitése az intézők részéről igen szerencsés gondolat volt. Bármily számos tagból álljon is egy család, a családfő mindössze is csak 1 frtot fog fizetni, melyből a zene és világitás költségei fedeztetnek, mig a fenmaradó összeg a helybeli szegények javára fog forditattni. Tehát takarékosság előnyök mellett még jótékonysági szinezettel is birandnak e mulatságok, nem is emlitve azt, hogy általuk társas életünk beteges organizmusa is kissé felfrisül s üdvös müködését, — mely a mult télen oly szép és magasztos irányt jelölt ki magának — ujra megkezdheti.

A vasuti menetrend változásával a levél- és kocsipostai küldemények fel- és leadása is megváltozott, de korántsem a közönség előnyére. Különösen nagy a panasz a levélkihordási rendszer ellen, mely ugy a magánosok, mint a kereskedelem embereinek érdekeit figyelmen kivül hagyva, azoknak sok esetben valóságos kárára van. Ugyanis a délutáni vonatokkal érkezett postai küldeményeket, ahelyett, hogy másnap reggel 8 óráig kihordanák, bevárják a reggeli vonatokat is s az ezekkel jött leveleket a mult napi küldeményekkel együtt kézbesitik. E kényelmes kihordási rendszernek azon csókolni való következménye van, hogy — 10000 lakost számitó városunknak csak két kihordója levén — sokan déli 11—12 órakor kapják leveleiket. Az ily eljárásnak boszantó és káros következményeit lehetetlen, hogy be ne lássa a t. postaigazgatóság minélfogva hisszük is, hogy azon czélszerübb intézkedések által mielőbb segiteni fog.

Fekete tábla. Sajnosan tapasztaljuk, hogy koronkénti jóakaratu felszólalásaink daczára, városunkban a rend sehogysem akar meghonosulni. A tömérdek, lépten nyomon észlelhető visszaélés és rendetlenség okát csak is a rendőrség mai hiányos szervezetében kell keresnünk, mely könyv nélkül jár el hivatásában s csak kapkod ott, hol gyorsan és öntudatosan kellene cselekednie. E hiányon felszólalásaink, természetesen nem segitenek, mindamellett még sem hallgathatunk agyon oly dolgokat, melyek közbotránkozást keltenek s mint ilyenek, habár félintézkedések által is kell, hogy lehetőleg orvosoltassanak. A pataki utczán épülő Bajkor és Hlavathy-féle ház előtt a járda már hónapok óta el van zárva mindenféle állás és köhalmaz által, ugy hogy a vasuthoz

járok kénytelenek az átelleni oldalon közlekedni, mely pedig sár-viz idején e czélra éppen nem alkalmatos. De nemcsak a járda van e helyeken elfoglalva, hanem a szekérut is. Nagy kőrakások és összevissza hányt gerendák pompáznak ott, melyek sötét éjszakákon az életbiztonságot is veszélyeztetik. A minap történt, hogy egy vidéki kocsi a sötétségben neki ment, fel is fordult s szerencse, hogy egy ló sérüléséve a bent ülök megválthatták a nagyobb veszedelmet. Ha már megtüri a rendőrség, hogy az épitkezési anyagokkal a félutczát elfoglalják, legalább utasitsa az illetőket e barrikádoknak lámpákkal való jelzésére, mert ez még a legprimitivebb városban is szokásban van. Menjünk tovább. Egész Magyarországon nem lát már az ember béna, nyomorék koldusokat, csupán nálunk tartja még magát azon kvalifikálhatlan szokás, hogy az utczasarkokon egész kényelemmel telepednek le e nyomorékok s undoritóan elferditett tagjaik mutogatásával hivják fel az emberi könyörületet. A mult héten egy ily béna ember csuszkálta be a várost, iszonyu jajgatások között, ugy hogy mindenki megbotránkozott benne, csak a rendőrség nem, valószinüleg azért, mert dicséretes tulajdonához mértten, mint sok másról, erről sem volt tudomása

A járványos betegségek megyénkben többfelé s még hozzá változatosságban kezdenek mutatkozni. Igy Varannón a roncsoló toroklob s Homonnán a vörheny, hol az iskolák is bazárattak. K.-Böcsön s különösen a vele határos borsodi községben a hólyagos himlő aggasztó mérvben mutatkozik.

A nehéz idők egyik szomoru jele az is, hogy mint alkalmunk volt látni, a megyei szegények számára a folyó évi harmadik évnegyedben 1824 orvosi vény lett az állam pénztára terhére rendelve, melyért a gyógyszerészek 1163 frt 53 krt követelnek.

A helybeli női ipar tanoda javára november 14-én hangverseny és sorsjátékkal együttes tánczestélyt rendez a nevezett tanoda női bizottsága, a hangversenyre Krisztinkovics Béla és Máté J. urakat is megnyerte a rendezőség. Előre is felhivjuk közönségünk figyelmét e nem mindennapi s jótékonyczélu estélyre, mely a megyeház termében fog megtartatni.

Megfagyott ember. A f. hó 25-én hirtelen beállott fagy első áldozata vidékünkön egy paraszt ember, kit a velejtei uradalmi erdész talált a velejte- és legenyei határ között. Az eset azonnal bejelentetett a hatóságnak s a hivatalos bonczolás is megerősité: miszerint az illető csakugyan a fagynak esett áldozatul.

Istóczy Győző antisemitikus „12 röpirat"-ának első füzete második kiadásban jelent meg s beküldetett szerkesztőségünkhöz. Tartalma: Beköszöntő. A talmud. A „Kagal" Reformálható-e a zsidóság? Egy amerikai zsidóellenes kongressus. A Bismarck herczeghez intézett tömeges kérvény a zsidókérdés tárgyában. Külföldi lapok nyilatkozatai. A képviselő házból. — A vádak, melyeket Istóczy e röpiratban, különösen a talmud alapján felhoz, végtelenül sulyosak, melyeket egy perczig sem türhet magán a zsidóság, ha azt akarja, hogy a keresztény társadalommal minden tekintetben összeforrjon s irányában a balvélemények ne szaporodjanak. Mi hisszük, hogy a tételről tételre való czáfolat után nem sokáig fogunk várakozni.

Nyilvános köszönet f hó 14-én „szépészeti és müregészeti muzeumunk" javára mükedvelői szini előadást rendeztem a főiskolai derék ifjuság s városunk előkelő hölgvei, névszerint. Bukoveczky Gizella, Emődy Tini és Lengyel Ilona kisaszszonyok közremüködéseivel. Nevezett résztvevőknek a teljes sikerért legyen szabad első sorban kifejeznem forró köszönetemet. Ki kell emelnem egyuttal — már csak a nyilvános számadás kedvéért is — azon nagy lelkü adakozókat, kik felülfizetésökkel a hazai vidéki iskolák közt páratlanul álló muzeumunk javát előmozditani kegyesek voltak. A felülfizetők névsora a következő. Báró Vay Henrikné 5 frt, Desewffi Sándor ur 2 frt, Szepessi Béla ur 4 frt, Emődy Dánielné 1 frt, dr. Ballagi Géza ur 1 frt, dr. Kun Zoltán ur 1 frt, Nagy Gusztáv ur 1 frt 60 kr., Szivóss Mihály ur 60 kr., Gottsegen Dániel ur 60 kr. Fogadják a mélyen tisztelt adományozók e helyen is köszönetem kifejezését. Bokor József, muzeum-őr.

Gőz-omnibus. F. hó 15-től kezdve Kassa-Abos és Nagy Sáros között gőz-omnibus közlekedik, mely 180 személyt képes befogadni. Kassáról indulás reggeli 6 óra 30 percz és délután 1 óra 50 percz. Aboson megérkezés reg. 7 15 és délut. 2 37, Eperjesen reg. 8 14 és d. u. 3 32, Nagy Sároson reg. 8 41 és délut. 3 59 percz. Visszafelé: Nagy Sárosról indulás reggeli 10 óra 33 percz és délut. 4 óra 32 percz. Eperjesen megérkezés reg. 11 29 és délut. 5 59. Kassán délut. 1 óra 3 percz és esti 7 35 percz. Arak a II. osztályban 30 kr., a III. 20 kr., a IV. ben 10 kr.

Uj zenemüvek. Táborszky és Parsch zenemükereskedésében megjelent: A Borzáné Marcsája. Almási Tihamér népszinmüvének összes eredeti dalai. 1. Azt beszélik. 2. Érik a gabona. 3. Ha te virág volnál. 4. Adóexekutor népet. 5. Gyere lovam. 6. Holnap, holnap. 7. Rózsabokor. 8. Szerelem. 9. Kakadu dal. 10. Ne törődjél. 11. Bevagyok én. 12. Hallja-e kend apám uram. 13. Az a dolog veleje. Énekhangra zongorakisérettel vagy zongorára külön szerzék, Hubay Jenő és Aggházy Károly. Ára 2 frt.

Boros gazdák figyelmébe. Egy törköly és borseprőt értékesitő gyár tulajdonosától Németországból azon kérdés intéztetett hozzánk, hogy nagyobb vagy kisebb mennyiségü borseprő hol kaphatásáról értesitenénk, illetőleg ily borseprőmustrák beküldését kéri, a bortartalom és a legutolsó ár megjelölésével. Felhivjuk azért ez ügyben érdekelt olvasóinkat, legyenek szivesek ajánlataikkal egyenesen a gyár tulajdonosához fordulni, a következő czim alatt: Dr. Ludwig Erckmann in Alzey, Rheinhessen.

A Képes Családi Lapok 3-ik évi folyama is megjelent gazdag tartalommal, mint az alább közlött 4-ik szám tartalma is mutatja. Regény a zárdából. Elbeszélés, irta Degré Alajos (folytatás). — Csendes boldogság. Lauka Gusztáv köl. teménye. — Az igaz gyöngy. Elbeszélés, irta Milesz Béla. — Lőcse. — A hajdankor vélekedése a levegőről. Kemenczky Kálmántól. — A sárga kesztyü. Erneszti Lujza elbeszélése. — Az anya kincse. Mészáros István költeménye. — Az oroszlán titka. — Halászat a felső Ogohove folyón. — Arany kalászok. — Földünk vége. Természettudományi csevegés. — Mondák a vizözönről. — Timbátya macskája. — Történeti apróságok. — Nagyszerü!! — A rejtélyes vetélytárs. — Mozaik: Egyveleg. — Mindenféle: Egyleti hirek. — Szerkesztői üzenetek. Képek: Lőcse. — Az anya kincse. — Halászat a felső Ogohova folyón. — Az oroszlán titka. — Nagyszerü!! Két kép. Melléklet: A „Poste restante" cz. amerikai regéuy 49—64 old. feleletek, ajánlatok stb. — Hirdetések E számhoz van mellékelve „Nő világ" czimü divatlapunk októberhavi száma. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetés postautalványnyal Mehner Vilmos kiadóhivatalában (Budapest kalap-utcza 6. sz.) küldeneő.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
BORÚTH ELEMÉR

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetmény.

Főméltóságu herczeg Windisch-Grätz Lajos ur s.-n.-pataki uradalmában 2 ispáni állomás 1881. január 1-től betöltendő: megkivántatik, hogy azon ispánok nőtlenek legyenek, a magyar nyelvet tökéletesen, a német nyelvet pedig jól birják; — hogy gazdasági tanfolyamot végeztek és kellő gyakorlatosságot kimutathatnak. — Rendszeritett évi fizetés 600 frt, melyből 250 frt készpénzben, a többi terményekben adatik. — Az egyik felfogadandó ispán nem sokára kasznári állomásba nagyobb fizetéssel léphet elő. — Folyamodók felhivatnak: kérvényeiket bizonylataikkal együtt folyó évi november 15-ig a sárospataki herczegi uradalmi tiszttartósághoz benyujtani; nevezett időn tul beérkezendő folyamodványok nem vétetnek tekintetbe.

Sárospatak, 1880. okt. 5-én.

2—2 *Az uradalmi tiszttartóság.*

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium az 1880. évi októberhó 19-én kelt 14992. számu rendeletével a zemplénmegyei kassa-jablonicai államut V⁷/₈—VI. szakaszán lévő Hoori hid egyik jégtörőjének kijavitása és ugyanott egy másik jégtörő helyreállitását 496 frt 34 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálat foganatositásának biztositása czéljából az 1880. év novemberhó 5-ik napjának d. e. 10 órájára a zemplénmegyei m. kir. államépitészeti hlvatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitüzött nap 9½ órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépitészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

S.-a.-Ujhely, 1880. okt. 22.

Szunyoghy Dezső,
kir. főmérnök.

2—2

„Tisza" biztositó társaság.

Ezennel van szerencsénk a t. cz. gazdaközönséget értesiteni, miszerint az ő cs. és kir. apostoli felségének legkegyelmesebb adománya és a magyar törvényhozás által megszavazott fél millió forint alapitványnyal együtt **1,670,000 forint** alaptőkével létesült **„Kisbirtokosok országos földhitel-intézetével"** oly szövetkezeti viszonyba léptünk, mely szerint **Abauj-, Bereg-, Bihar-, Hajdu-, Máramaros-, Szabolcs-, Szatmár-, Szilágy-, Ugocsa-, Ung- és Zemplénmegyék** területén, társaságunk fog nevezett földhitel-intézetet képviselőjeként müködni s jelzálog-kölcsönöket közvetiteni.

A jelzálog-kölcsönök módozatait következőkben röviden ismertetjük:

1. Kölcsön csakis földbirtokra adatik.
2. Záloglevél-kölcsönt nyerhet minden oly birtokos, kinek **tehermentes legalább is 30 forint kataszteri tiszta jövedelmü földbirtoka van.**
3. A záloglevél-kölcsön a kataszteri tiszta jövedelem tizszereséig terjedhet.
4. Kölcsön csak oly birtokra adatik, mely még semmi bekebelezéssel terhelve nincs, vagy a melyre nézve az előbbi hitelezők a bekebelezési elsőbbséget az intézetnek átengedik.
5. A jelzálogos kölcsön 33 és ½ évre, vagyis 67 félévi törlesztésre adatik; — a kamat megfelel az intézet által kibocsátott záloglevelek 5½%-os kamatlábának, melyhez még járul a kölcsönösszeg 1%-a, mint igazgatási költség és 1% a tőke visszafizetésére, ugy, hogy a záloglevelekben kinyert kölcsönösszeg, törlesztéssel együtt 7½%-ba kerül. A kölcsönértéket képező záloglevelek elárusitásáról maga az intézet gondoskodik és a kölcsönkérőnek valóságos **készpénzt fizet ki.**
6. **Az intézet által 300 frtnál kisebb és 6000 frtnál nagyobb kölcsön záloglevelekben nem adatik.**

Fölhivjuk ezek után a nevezett megyék birtokos osztályának mindazon tagjait, kik ezen rendkivül előnyös kölcsönben részesülni óhajtanak, hogy teljes bizalommal kerületi ügynökségeinkhez vagy egyenesen hozzánk fordulni szíveskedjenek, minthogy bármily felvilágositással készségesen szolgálunk és a kölcsönügylet teljes lebonyolitását magunkra vállaljuk.

Debreczen, 1880. évi október hóban.

Az igazgatóság.

2—3

Bérlő kerestetik.

S.-a.-Ujhelyhez 1 és ½ órányira M.-Jesztrebben 500 hold föld 6 évre kiadó azonnal, vagy 1881. január 1-től buza- s rozsvetéssel ellátva. Értekezhetni a tulajdonossal a hely szinén. Alkusz (szenzál) nem dijaztatik.

U. p. Czéke.

Kormoss Besze Etelka.

HIRDETMÉNY.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

mindazon zálogtárgyakat, melyek

folyó évi augusztus 1-ig ki nem váltattak,

ugyancsak folyó évi november 28-án délutáni 2 órakor

az intézet helyiségében, Kazinczy-utcza, gróf Andrássy-féle házban,

hiteles közeg jelenlétében

nyilvánosan elárverelni fogja.

☛ Árverés alá kerül: **állam** és **értékpapir**, **arany-** és **ezüst ékszer**, **gyöngg, óra** stb. stb.

Sátoralja-Ujhely, 1880. október 24-én.

Az igazgatóság.

1—3

Árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi takarékpénztárnál elzálogositott azon zálogtárgyak

u. m. arany- és ezüst ékszerek, evőeszközök stb.,

melyek esedékes kamataibe nem fizettettek,

az előlegezett tőke, ennek kamatai

s az okozott költségek fedezetére, alapszabályaink 105. szakasza értelmében

folyó évi november 14-ik napján délutáni 3 órakor,

intézetünk hivatalos helyiségében tartandó közárverésen a legtöbbet igérőnek fognak eladatni.

Sátoralja-Ujhely, 1880. október 26-án.

1—1

A s.-a.-ujhelyi takarékpénztár igazgatósága.

Nyomatott Sátoralja-Ujhelyben a „Zemplén“ gyorssajtóján 1880.

HIRDETMÉNY.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

mindazon zálogtárgyakat, melyek

folyó évi augusztus 1-ig ki nem váltattak,

ugyancsak folyó évi november 28-án délutáni 2 órakor

az intézet helyiségében, Kazinczy-utcza, gróf Andrássy-féle házban,

hiteles közeg jelenlétében

nyilvánosan elárverelni fogja.

☛ Árverés alá kerül: **állam** és **értékpapir**, **arany-** és **ezüst ékszer**, **gyöngg, óra** stb. stb.

Sátoralja-Ujhely, 1880. október 24-én.

Az igazgatóság.

1—3

Árverési hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi takarékpénztárnál elzálogositott azon zálogtárgyak

u. m. arany- és ezüst ékszerek, evőeszközök stb.,

melyek esedékes kamataibe nem fizettettek,

az előlegezett tőke, ennek kamatai

s az okozott költségek fedezetére, alapszabályaink 105. szakasza értelmében

folyó évi november 14-ik napján délutáni 3 órakor,

intézetünk hivatalos helyiségében tartandó közárverésen a legtöbbet igérőnek fognak eladatni.

Sátoralja-Ujhely, 1880. október 26-án.

1—1

A s.-a.-ujhelyi takarékpénztár igazgatósága.

Nyomatott Sátoralja-Ujhelyben a „Zemplén“ gyorssajtóján 1880.